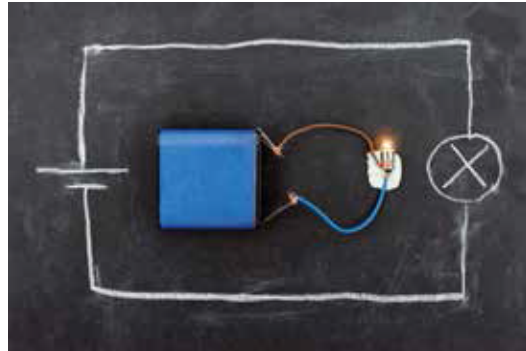

? Sut i ddefnyddio'r daflen waith hon

- Gofynnwch i'r plant i wneud cylched gan ddilyn y diagram ar y daflen waith.
- Gofynnwch iddynt i ragfynegi os fydd y bwlb yn goleuo. Os byddant yn rhagweld na fydd yn goleuo, gofynnwch pam, a beth sydd angen iddynt er mwyn sicrhau fyddai'n goleuo. Efallai y byddant yn ymuno â'r ddau glip crocodeil. Gofynnwch iddynt beth fyddai'n digwydd pe baent yn clipio un o'r darnau o ddeunydd prawf yn y bwlch. Gallant wedyn brofi eu rhagfynegiad. Gofynnwch iddynt a fydd trydan yn medru teithio trwy'r deunydd.
- Dywedwch wrthynt fod y deunyddiau sy'n gadael i drydan i deithio trwyddynt yn cael eu galw'n ddargludyddion ac mae deunyddiau nad ydynt yn gadael i drydan i deithio trwyddynt yn cael eu galw'n ynysyddion.
- Dylent barhau yn yr un modd, gan rhagfynegi ac yna profi pob deunydd a nodi a oedd y bwlb wedi'i oleuo ac a oedd y deunydd felly'n ddargludydd neu'n ynysydd. Gofynnwch beth maent yn sylwi amdano'r holl ddargludyddion. (Maent i gyd yn fetelau).
- Gofynnwch i'r plant beth maent yn sylwi am y deunyddiau sy'n cynnal trydan. Gallent awgrymu gwahanol ffyrdd y mae ynysyddion yn ddefnyddiol ar gyfer diogelwch.

⚡ Ffeithiau Trydan Allweddol

- Esboniad symlach, sy'n addas ar gyfer plant ar y lefel hon, yw fod angen llwybr metel cyflawn ar gylched trydan. Mae dargludydd (wedi'i wneud o fetel) yn caniatáu i drydan deithio trwyddo. Nid yw ynysydd yn gwneud hynny.
- Mae lefelau gwahanol o ddargludedd. Er enghraifft, mae graffit o bensiliau yn ddargludydd ond mae'n cynnig mwy o wrthwynebiad na metelau megis copr. Fe allech chi adael i'r plant ymchwilio i graffit fel dargludydd, gan ddefnyddio pensiliau wedi'u dorri'n ar ei hyd ac amrywioch hyd y graffit yn y bwlch. Os yw'r dan o graffit yn hir, fydd y gwrthiant yn fwy cryf (yn effeithiol, gellir ei ddefnyddio fel gwrthydd amrywiol er mwyn gwanhau golau'r bwlb.

Estyniad i'r ymarfer: Gadewch i'r plant i raddio dargludedd y deunydd. Caif hyn ei benderfynu ar sail disgleirdeb y bwlb a dylid ei esbonio ar lafar.

Gwybodaeth ychwanegol y Cwricwlwm Cenedlaethol

GWYDDONIAETH

Gw4 Prosesau ffisegol, Trydan:

1a) i adeiladu cylchedau, gan gynnwys batri neu gyflenwad pŵer i wneud dyfeisiau trydanol i weithio

DYLUNIO A THECHNOLEG

Gwybodaeth a dealltwriaeth o ddeunyddiau a chydrrannau:

sut y gellir defnyddio cylchedau trydanol, gan gynnwys y rhai â switshis syml, i sicrhau canlyniadau sy'n gweithio

Adnoddau Cysylltiedig

www.fplsafetyworld.com/?ver=kkblue&utilid=fplforkids&id=16185

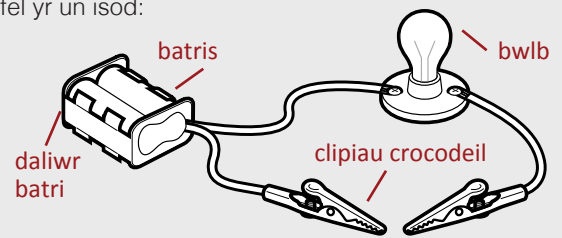

Gelwir deunyddiau sy'n gadael trydan i lifo trwyddynt yn ddargludyddion.
Gelwir deunyddiau nad ydynt yn gadael i trydan lifo trwyddynt yn ynysyddion.

Beth sydd ei angen anoch chi

- Alwminiwm (ffoil cegin)
- Pres
- Siarcol
- Copr
- Plwm
- Lledr
- Papur
- Plastig
- Rwber
- Dur
- Llinyn
- Pren
- Cylched gyda bwllch, fel yr un isod:

1. Clipiwch ddeunyddiau gwahanol ym mwlch y cylched.
2. Os yw'r deunydd yn darglugo trydan, mi fydd y bwlb yn goleuo.
3. Cofnodwch eich canlyniadau ar y siart.

Deunydd	A wnaeth y bwlb oleuo?	Dargludydd neu ynysydd?

**Nawr, rhowch
gynnig ar hyn!**

- Ysgrifennwch frawddeg ynglŷn â sut mae dargludyddion yn ddefnyddiol mewn rhai cyfarpar trydanol rydych chi'n eu defnyddio.
- Ysgrifennwch frawddeg ynglŷn â sut mae ynysyddion yn ei gadw'n ddiogel.

